

№ 217 (20231) 2012-рэ илъэс БЭРЭСКЭШХУ ШЭКІОГЪУМ и 9

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

ТХЬАКІУЩЫНЭ АСЛЪАН: «ЗэкІэ зыфэгъэхьыгъэр тицІыфхэм ящыІакІэ нахьышІу шІыгъэныр ары».

Социальнэ Іофыгъохэм язэшІохын пшъэрыль шъхьаІ

гъэхэр 2012-рэ илъэсым имэзибгъу республикэ бюджетыр гъэцэкІагъэ зэрэхъугъэр ары. Мыщ фэгъэхьыгъэу къэгущы-Іагъ АР-м финансхэмкІэ иминистрэу Долэ Долэтбый. Ащ къызэриІуагъэмкІэ, мы уахътэм къыкІоцІ республикэ бюджетым федэу къихьагъэр сомэ миллиарди 9,8-м шІокІы, илъэсым агъэнэфагъэр зэрэпсаоу пштэмэ (сомэ миллиард 12,1-м ехъу), процент 81,3-кІэ ар гъэцэкІагъэ хъугъэ. Чъэпыогъум и 1-м ехъулІзу хьакъулахьхэмрэ аугьоихэрэмрэ альэныкъокІэ чІыфэу ательыр сомэ миллион 813-рэ мэхъу, 2012-рэ илъэсым ищылэ мазэ егъэпшагъэмэ, а пчъагъэр сомэ миллион 97,2-кІэ нахьыбэ хъугъэ. Мэзибгъум телъыта-

Апэрэ Іофыгъоу зыхэплъа- НахьыбэрэмкІэ (сомэ миллиарди 6,6-рэ фэдиз) ахъщэр зыпэ-Іуагъэхьагъэр социальнэ учреждениехэм яІыгъын ары. Бюджетым епхыгъзу Іоф зышІэхэрэм ялэжьапкІэ 2013-рэ илъэсым джыри къэІэтыгъэн зэрэфаер, ащ фэшІ республикэм джыри ахъщэ тедзэу сомэ миллион 500 зэрищык Гэгъэщтыр министрэм къыхигъэщыгъэх.

Адыгеим иэкономикэ хэхъоныгъэхэр ешІых, ыпэкІэ лъэкІуатэ. Мы аужырэ илъэсхэр пштэмэ, республикэм псэольэ макІэп щытшІыгьэр, джыри а ІофшІэныр лъытэгъэкІуатэ. ЗэкІэ зыфэгъэхьыгъэр тицІыфхэм ящыГэкГэ-псэукГэ нахьышІу шІыгьэныр ары. Шъыпкъэ, непэ щыкІагъэу, гумэкІыгьоу щыІэр макІэп, тымыушъэ-9,3-кІэ гъэцэкІагъэхэ хъугъэ. тызэдяусэн фае. Анахьэу тына- совскэ лъэмыджхэм ащызе- дыхэлъытагъэу федеральнэ

Іэ зытетын, тызыльыпльэн фаер социальнэ мэхьанэ зи Іэ Іофыгьохэм язэшІохын ары, къы Іуагъ Тхьак Іущынэ Ас-

Улапэрэ Тенгинскэмрэ зэзыпхыщтхэ лъэмыджым ишІын фэгъэхьыгъэу къэгущыІагъ, непехфоІ уєІлуахя мехефам едеп язытет къызэрэугъоигъэхэр щигъэгъозагъэх АР-м псэолъэшІынымкІэ, транспортымкІэ, псэупІэ-коммунальнэ ыкІи гъогу хъызмэтхэмкІэ и Министерствэ ипащэ игуадзэу Николай Янушкевич. Мы лъэмыджым епхыгъэ къэбар нэпцІыхэр къэбар жъугъэм иамалхэм ащыщхэм агъэІу нахь мышІэми, хэбзэихъухьагъэу щыІэхэм адиштэу ар гьэцэкІагьэ зэрэхъугъэр, гухэлъ гъэнэфагъэ зиІэ федеральнэ программэм къыгъэу республикэ бюджетым фэу, шъхьэихыгъэу ахэм тате-ихъарджхэр сомэ миллиарди гущыГэн, хэкГыпГэу щыГэхэм къыГуагъ. Лэбапэ ыкГи Некра- — Псэуалъэм ишГын къв

кІорэ автотранспортыр зэрэбэр, джырэ уахътэм гъэцэкІэжьын инхэр зэрящык Гагъэр къыдэпльытэмэ, мы псэуалъэм ишІын мэхьанэшхо зэриІэр къыхигъэщыгъ. Проектыр ухыжьыгъэ зыхъукІэ, автомобильхэм къамыухьэу, километрэ пчъагъэк Іэ нахь кІэкІэу, федеральнэ гъогухэм, гущыІэм пае къалэу Ростов-на-Дону, екІолІэнхэ алъэкІыщт. Зэгьунэгьу Красногвардейскэ ыкІи Лэбэпэ районхэм ащыпсэурэ цІыфхэми яшІоигъоныгъэхэр къыдэлъытагъэхэ хъущт. Мы Іофыгъом епхыгъэу республикэмрэ краимрэ зэхэсыгьо пчъагъэ зэрэзэдыряІагъэр, унэшъо гъэнэфагъэхэр зэрэзэдашІыгъэхэр Н.Янушкевич къыІуагъ. Къэнэжьыгъэ закъор краим ышІыжьын фэе гъогоу километрэ минрэ метрэ шъийрэ

— Псэуалъэм ишІын къы- Іуагъ ТхьакІущынэ Аслъан.

гупчэм къытІупщыгъэ ахъщэр зищык Гагъэм, игъом республикэм пэІуигъэхьагъ. Ар къагъэльэгъуагъ УФ-м и ЛъытэкІо палатэ зэхищэгъэ уплъэкІунхэм язэфэхьысыжьхэм. Проектыр псынкІ у зэрэдгъэцэк Іагъэм фэшІ федеральнэ Правительствэр къытфэрэзагъ, — къы-Ічагъ ТхьакІчшынэ Аслъан.

Адыгеим пхырык Іырэ гъогухэм, лъэмыджхэм язэтегъэпсы--еньахем ныажеТиецеаля .ньах шхо зэриІэр АР-м и Премьерминистрэу КъумпІыл Мурат къыхигъэщыгъ. 2012-рэ илъэсым республикэм игъогу фонд сомэ миллион 700 хъущтыгъэмэ, къихьащт ильэсым ар сомэ миллиардым зэрехъущтыр хигъэунэфыкІыгъ.

Илъэсым имэзибгъу республикэм социальнэ-экономическэ хэхъоныгъэу ышІыгъэхэм къатегущы Іагъ министрэу Лыхэсэ Махьмуд. Мэхьанэшхо зиІэ Іофыгъохэм ащыщыгъэх псэупІэкоммунальнэ хъызмэтыр ыкІи социальнэ псэуальэхэр бжыхьэкІымэфэ лъэхъаным зэрэфэхьазырхэм изэфэхьысыжьхэр. Адыгеим икъалэхэр ыкІи ирайонхэр мыщ зэрифэшъуашэу къекІолІагъэх нахь мышІэми, гумэкІыгъуабэ зэрэщыІэр къэгущыІагьэхэм къаІуагъ. Анахь шъхьаІэр шэкІогъум и 1-м ехъулІзу псэупІз-коммунальнэ комплексым ихъызмэтшІапІэхэм чІыфэшхо зэрательыр ары: электричествэм ылъэныкъокІэ — сомэ миллион 40,9-рэ, газымкІэ — сомэ миллиони 170,8-рэ фэдиз.

- Іофыгъоу къэуцухэрэр зэеГанит имеТиек мехныхтоГш тедгъэтын, хэкІыпІэхэр къэдгъотынхэ фае. Коммунальнэ фэІо-фашІэхэм альэныкъокІэ чІыфэ зытемылъхэм структурэ зэфэшъхьафхэм азыфагу къитэджэрэ зэмызэгъыныгъэхэр зэхашІэнхэу щытэп

ТХЬАРКЪОХЪО Адам.

Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэ и Указ

А. Г. Речицкэм щытхъуцізу «Адыгэ Республикэм изаслуженнэ юрист» зыфиюрэр фэгъэшъошэгъэным ехьылаагъ

Хабзэм икъыдэлъытэнкІэ ыкІи общественнэ зэфыщытыкІэхэм япхыгьэ шапхъэхэм ягъэпытэнкІэ гъэхъагъэхэр зэриІэхэм афэшІ щытхъуцІэу «Адыгэ Республикэм изаслуженнэ юрист» зыфиГорэр Речицкий Александр Георгий ыкъом — Адыгэ Республикэм хэгъэгу кІоцІ ІофхэмкІэ иминистрэ, полицием игенерал-майор фэгъэшъошэгъэнэу.

> Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэу ТХЬАКІУЩЫНЭ Аслъан къ. Мыекъуапэ, шэкІогъум и 8, 2012-рэ илъэс N 208

АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм

Якъулыкъу пшъэрылъхэр eloлlэнчъэу зэрагъэцакlэрэм, хабзэр къыдэлъытэгъэнымк в ики общественнэ зэмынытык в исименты исименты исимет исименты иси гъэхъагъэхэр зэрашІыгъэхэм, джащ фэдэу Урысые Федерацием хэгъэгу кІоцІ ІофхэмкІэ иорганхэм яГофышІэ и Мафэ зэрэхагъэунэфыкІырэм япхыгъэу Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытхъу тхылъ афагъэшъошагъ:

- ШъэоцІыкІу Байзэт Джумалдин ыкъом, полицием иполковник, Адыгэ РеспубликэмкІэ МВД-м иотдел ипащэ;

СтІашъу Байзэт Кимэ ыкъом, полицием имайор, Адыгэ РеспубликэмкІэ МВД-м экстремизмэм пэуцужьыгъэнымкІэ и Гупчэ иятІонэрэ отделение иоперуполномоченнэ шъхьаІэ;

Столяров Евгений Виктор ыкъом, полицием истаршэ лейтенант, Адыгэ Республикэмк І э МВД-м ОМОН-мк І э иоперативно взвод икомандир игуадзо.

УНЭМКІЭ КЪИНЫГЪОХЭР

ЦІыф гъэшІуагъэр тщыгъупшэщтэп

кІохэм я Союз хэтыгъэу, Адыгэ Республикэм инароднэ кІэлэегъаджэу, АР-м культурэмкІэ изаслуженнэ ІофышІэу, этнографэу, Красногвардейскэ районым ыкІи чылэу Джамбэчые яцІыф гъэшІуагъэу Бахъукъо Ерэджыбэ къызыхъугъэр илъэс 90-рэ зэрэхъурэм фэгъэхьыгъэу «Тщыгъупшэщтэп» зыфиГорэ зэхахьэ Джамбэчые гурыт еджапІзу N 7 мы мафэхэм щыкІуагъ.

Іофтхьабзэм кІэщакІо фэхъугъ, зэхахьэр зэрищагъ уІэгъэ хьылъэ телъэу чылэм

Урысые Федерацием итха- адыгабзэмкІэ кІэлэегъаджэу Шэуджэн Джантыгъэ. Я 7 – 11-рэ классхэм арыс кІэлэеджакІохэр Ерэджыбэ ищы-Іэныгъэ гъогу къытегущы-Іагъэх, иусэхэм къяджагъэх. Тхылъхэм якъэгъэлъэгъони агъэхьазьырыгъ. Тарихъ-этнографие музееу чылэм къыщызэІуихыгъэм иІофшІакІэ щытегущыІагъэх.

> Бахьукьо Ерэджыбэ Джамбэчые къыщыхъугъ. Хэгъэгу зэошхор къызежьэм, фронтым апэдэдэ кІогъагъэхэм ахэтыгъ. 1943-рэ илъэсым

къэкІожьыгъагъ. Еджэркъуае кІэлэегъаджэу, нэужым еджапІэм ипащэу щылэжьагъ. Ичылэ къызегъэзэжьым, пенсием окІофэ гурыт еджапІэм Іоф щишІагъ. Ерэджыбэ ытхыгъэхэм ащыщых повестэу «Къангъэбылъ», тарихъ романэу «Болэтыкъо Джамболэт», ичылэ фэгъэхьыгъэ къэбархэр зыдэт тхылъэу «Джамбэчый», адыгэ цІыфым ищыІакІэ къытегущы-Іэрэ «Гъогухэр», нэмыкІхэри.

Непэ Ерэджыбэ къытхэмытыжыми, ишІушІагъэ тщыгъупшэрэп, итхыгъэхэр кІэн лъапІэу адыгэ лъэпкъым къызэрэфэнагъэхэр пчыхьэзэхахьэм къыщыха-

ШХОНЧЫБЭШІЭ Рузан.

ФэгъэкІотэныгъэ зиІэхэр агъэнэфагъэх

фэтэрхэу «экономкласскІэ» заджэхэрэр нахьыбэу шІыгъэнхэм иамалхэр къэзытыхэрэ ыкІи квадратнэ метрэм уасэу иІэр нахь ма--ех дехетыны зэхьокыныг е үз бзэгъэуцугъэхэм афашІыгъагъэх. Ащ фэдэ унэхэр зыщагъэпсынхэу щытыр зычІэсыхэрэ унэхэм яшІын хэхьоныгъэ егъэшІыгъэнымкІэ Федеральнэ фондым ичІыгухэр ары.

Фондым ичІыгухэр унэ псэолъэшІыным пылъ организациехэм ятыгъэнхэм ишІыкІэу агъэнэфэгъагъ «голландскэ аукционкІэ» заджэхэрэр. Ащ хэлажьэхэрэм азыфагу текІоныгъэр къыщыдехы псэолъэшІ организациеу унэ квадратнэ метрэмкІэ зэкІэми анахь осэ макІэ къэзыгъэлъэгъуагъэм. Ахэм чІыгу Іахьхэр ыпкІэ хэмылъэу агъэфедэщтэу аратых. Мыщ дэжьым къыщыІогъэн фае унэ квадратнэ метрэм уасэу иІэм чІыгоу ар зыщагьэпсыгьэр къызэращэфыгъэм ыуасэ хахъоу фишІырэр проценти 8 — 15-м къыщыублагъэу процент 30-м зэрэнэсырэр. ПсэольэшІ организациеу зычІэсыхэрэ унэхэр зышІыхэрэм чІыгу Іахьэр ыпкІэ хэмылъэу зыраткІэ, цІыфым фэтэрыр къыщэфы зыхъукІэ уасэу лъитыщтри хэпшІыкІэу нахь макІэ мэхъу. Мы льэбэкъумкІэ хабзэм гухэльэу ыгъэнэфэгъагъ бюджетым епхыгъэ ІофышІэхэу шІэныгъэлэжь, врач, кІэлэегьэджэ ныбжыкІэхэм, нэмыкІхэм зычІэсыщтхэмкІэ къиныгъоу яГэхэр зэшГохыгъэнхэр ыкІи кадрэхэр ІофшІапІэхэм нахь япхыгъэхэ шІыгъэныр. Ар апэрэ лъэбэкъоу алъытэщтыгъэмэ, джы Урысые Федерацием и Правительствэ Іофыр ыпэкІэ лъигъэкІотагъ 2012-рэ илъэсым чъэпыогъум и 25-м къыдигъэкІыгъэ унашъоу «Федеральнэ законэу «Унэе псэольэшІыным хэхьоныгьэ егъэшІыгъэныр» зыфиІорэр гъэцэкІэжьыгъэным ехьылІэгъэ Іофыгъо заулэхэр» зыфиІоу «экономкласскІэ» заджэхэрэ зычІэсыхэрэ -еф еІммехнестистостести дехену гъэкІотэныгъэхэр зиІэхэ купхэр гъэнэфэгъэнхэм ехьылІагъэмкІэ.

Хэтха фэтэрхэр нахь пыутэу ьэщэфыгъэнхэм иамалхэр зиГэ хъугъэ къупхэм ахагъэхьагъэхэр? Ахэм къахеубытэх къэралыгъо ыкІи муниципальнэ учреждениехэм янаучнэ ІофышІэхэр, псауныгъэр къэухъумэгъэнымкІэ, культурэмкІэ, социальнэ ухъумэныгъэмкІэ, физкультурэмкІэ ыкІи спортымкІэ бюджет учреждениехэм яІофышІэхэр. Научнэ учреждением къэралыгъо шІэныгъэ гупчэ статус фаусыгъэмэ, зэхэщэн-правовой шІыкІэу иІэм емыльытыгъэу, ащ иІофышІэхэри псэолъэшІын программэхэм ахэлэжьэнхэ алъэкІыщт.

ФэгъэкІотэныгъэ зиІэ граждан купхэм УФ-м и Правительствэ хигъэхьагъэх къэралыгъо хабзэм федеральнэ, региональнэ ыкІи му--еІшыфоІк мехеєдах енапарин хэри. ФэгъэкІотэныгъэ зиІэ куп-

Тызыхэт илъэсым ибэдзэогъу хэм ащыщых обороннэ-промышмазэ цІыфхэм ащэфын алъэкІыщт леннэ комплексым иорганизациехэу зэхэубытэгьэ реестрэм хагьэхьагъэхэр, ащ фэдэ организациехэм зэхэщэк Іэ-правовой ш Іык Іэу яІэм емыльытыгьэу.

> Унэ псэольэшІыным хэхьоныгъэ егъэшІыгъэнымкІэ Федеральнэ фондым ипрограммэ ухэуцоным фэшІ къэралыгъо къулыкъушІэу ущымытми хъущт. АщкІэ телъхьапІэу щытынхэ фаех социальнэ наймэ зэзэгъыныгъэ шІыкІэм тетэу зычІэсыщтхэр ягъэгъотыгъэнхэм ехьыл Гэгъэ учетым ухэтмэ е узычІэс унэр ущыпсэун умылъэкІыжьынэу ыкІи Іухыжьыгъэн фаеу альытагьэмэ. Джащ фэдэу УФ-м и Правительствэ ыухэсыгьэ спискэм хигъэхьагъ гухэлъ гъэнэфагъэ зиІэ Федеральнэ программэу «ПсэупІ» зыфиІоу 2011 -2015-рэ илъэсхэм ателъытагъэм тегъэпсык Іыгъэу зыч Іэсыщтыр къэщофыгъэным фэшІ бюджетым илъэгэпІэ зэфэшъхьафхэм къахэкІырэ ахъщэ тынхэр (субсидие--иг еслынытифи мехнеслытк (дех Іэхэри. Ащыгъупшагъэхэп сабыищ ыкІи ащ нахьыбэ зиІэ унагъохэр, джащ фэдэу унэгъо ныбжьык Іэхэу зы сабый зиІэхэр. Аужырэ купым хэхьэрэ ны-тыхэм ныбжьэу яІэр илъэс 35-м нахьыбэн ылъэкІы-

> Ахэр ыкІи нэмыкІ цІыф купхэр экономклассым хэхьэрэ үнэ къэмехеІиг еалынытыри мынеалыфеш яспискэ хэгъэуцогъэнхэм лъапсэ фэхъун фэе шапхъэхэр Урысые Федерацием и Правительствэ ыгъэнэфагъэх. ГущыІэм пае, къэралыгъо хэбзэ къулыкъухэм, къэралыгъо ыкІи муниципальнэ учреждениехэм, унитарнэ предприятиехэм яІофышІэхэм стажэу яІэр илъэсищым нахь мэкІэн ылъэкІыщтэп. ЗычІэсыщтыр къэщэфыгъэным къыкІэдэурэр Урысые Федерацием исубъектэу унэ псэолъэшІыным хэхъоныгъэ егъэшІыгъэнымкІэ Федеральнэ фондым голландскэ аукционыр зыщызэхищэрэм ишъолъпр итхэгъэн ыкІи ІофшІэн щыриІэу щытын фае.

> Анахь пыут дэдэр арми, ыпкІэ лъымытэу узычІэсышт унэ зыми къыуитыщтэп. Къэпщэфыщтми къэмыщэфыщтми уегупшысэным фэшІ джыри уахътэ щыІ. Аналитическэ гупчэу «Индикаторы рынка недвижимости» зыфиІорэм ипащэу Олег Репченкэм зэрилъытэрэмкІэ, тызыхэт ильэсыр икІынкІэ къэнэгъэ пІалъэми, къыкІэлъыкІощт илъэс заулэми унэ квадратнэ метрэм уасэу иІэр илыягъэу зэокІыштэп. Щыфхэм ахъщэшхо яІэпышъ, уасэхэр инэу дэкІоенхэ алъэкІыщтэп. Ахъщэм ыкІуачІэ къызэреІыхырэм изытети уасэхэр къызэтыре Гажэх.

> Сыдэу щытми, зычІэсыщт унэр цІыфым бэрэ къыщэфырэп. Арышъ, хэкІыпІэу ыгъэфедэщтым хэти егупшысэ, ежьыркІэ нахь федэу щытыр къыхехы. Джырэ дунаир зэрэгъэпсыгъэмкІэ, узычІэсыщтыр къэпщэфыным фэшІ бэ къыдэлъытэгъэн фаеу щытыр.

> > СЭХЪУТЭ Нурбый.

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм изакон заулэмэ зэхъокіыныгъэхэр афэшіыгъэнхэм ехьыліагъ

> Адыгэ Республикэм и Къэралыгьо Совет — Хасэм 2012-рэ илъэсым чъэпыогъум и 24-м ыштагъ

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «Гъэсэныгъэм ылъэныкъокІэ Адыгэ Республикэм изакон заулэмэ зэхьокІыныгьэхэр афэшІыгьэнхэм ехьылІагъ» зыфиІорэм ия 2-рэ статья зэхъокІыныгъэ фэшІыгъэным фэгъэ-

Адыгэ Республикэм и Законэу 2012-рэ илъэсым бэдзэогъум и 31-м аштагъэу N 118-р зытетэу «Гъэсэныгъэм ылъэныкъокІэ Адыгэ Республикэм изакон заулэмэ зэхьокІыныгъэхэр афэшІыгъэнхэм ехьылІагъ» зыфиІорэм (Адыгэ Республикэм изаконодательствэ зэхэугъоягъэхэр, 2012, N 7) ия 2-рэ статья зэхьокІыныгъэ фэшІыгъэнэу, а 1-рэ пунктым иподпунктэу «б»-м хэт гущыІэу «подпункт» зыфиІорэр гущыІ эу «пункт» зыфиІорэмкІ э зэблэхъу-

Я 2-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «Социальнэ лъэныкъомкІэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо полномочиехэр чІыпІэ зыгъэІорышІэжьынымкІэ органхэм афэгъэзэгъэнхэм ехьылІагъ» зыфиІорэм игуадзэ иа І-рэ

раздел зэхьокІыныгьэ фэшІыгьэным фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу 2007-рэ илъэсым щылэ мазэм и 9-м аштагъэу N 57-р зытетэу «Социальнэ лъэныкъомкІэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо полномочиехэр чІыпІэ зыгъэІорышІэжьынымкІэ къулыкъухэм афэгъэзэгъэнхэм ехьылІагъ» зыфиІорэм (Адыгэ Республикэм изаконодательствэ зэхэугьоягьэхэр, 2007, N 1; 2008, N 11; 2009, N 6; 2010, N 12; 2011, N 8; 2012, N 6, 7) игуадзэ иа I-рэ раздел зэхьокІыныгъэ фэшІыгъэнэу, а 1-рэ пунктым хэт сатырэу «N₄ — кІэлэцІыкІухэм япчъагъэ зэрэхъурэр;» зыфиІорэм ыуж сатырэу «12 – илъэсым мэзэ пчъагъэу хэтыр;» зыфиІорэр хэгъэхъогъэнэу.

Я 3-рэ статьяр. Мы Законым кІуачІэ

Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжьагъэу мы Законым кІуачІэ иІэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэу ТХЬАКІУЩЫНЭ Асльан

чъэпыогъум и 31-рэ, 2012-рэ илъэс

Хьадэгъур зыщащэрэр ошІэмэ...

Наркотикхэм ягъэзекІон лъыплъэрэ Федеральнэ къулыкъум и ГъэІорышІапІэу АР-м щыІэр кІэщакІо зыфэхъугъэ Іофтхьабзэу «Хьадэгъур зыщащэрэр ошІэмэ, макъэ къэгъэІу» зыфиІорэ Урысые акцием ият Гонэрэ уцугъо Адыгеим щырагъэжьагъ. Іофтхьабзэм къыдыхэлъытагъэу республикэм имуниципальнэ образованиехэм телефон тедзэхэр къащызэІуахыгъэх ыкІи цІыфхэм адэгущы Іэщт специалистхэри къырагъэблэгъа-

Наркотикхэм ягъэзекІон льыпльэрэ Федеральнэ къулыкъум и ГъэІорышІапІэу Адыгеим щыІэм зэхищэрэ Іофтхьабзэу «Хьадэгъур зыщащэрэр ошІэмэ, макъэ къэгъэІу» зыфиІоу шэкІогъум и 12-м къыщегъэжьагъэу и

23-м нэс кІощтым республикэм шыпсэүхэрэр зэкІэ хэлэжьэнхэу къырагъэблагъэх. Чэщ-зымафэм Іоф зышІэщт «цыхьэшІэгъу телефонэу» (8772) 52-48-44мкІэ шъутеомэ, наркотик зыхэлъ пкъыгъохэр зыщагъэфедэрэ чІыпІэхэр, ахэр зыгъэзекІохэрэ бзэджашІэхэм якъэбар яшъуІон ыкІи мы Іофым фэгъэхьыгъэу къулыкъум ипащэхэм упчІэхэр яшъутынхэ, щыкІагъэу яІэхэм яхьыл Гагъэу шъуиш Гош Гхэр афэжъугъэзэнхэ шъу-

Къэбарэу шъо къытІэкІэжъугъахьэрэм цІыфым ипсауныгъэ ык и и и и е с тыну къызэтегъэнэжьыгъэным бэ елъытыгъэщтыр.

Наркотикхэм ягъэзекІон ыплъэрэ къчлыкъоч Адыгэ Республикэм щыІэм «ицыхьэшІэгъу телефонэу» 52-48-44-м чэщ-зымафэм Іоф

> Наркотикхэм ягъэзекІон лъыплъэрэ Федеральнэ къулыкъум и ГъэІорышІапІэу АР-м щыІэм ипресс-къулыкъу.

ЩЫІЭНЫГЪЭМРЭ ГУХЭЛЪХЭМРЭ

Дэгъоу еджэ

Улапэ дэт гурыт еджапІзу N 9-м щеджэ Хъуажъ Аскэр. ЕджапІэм щызэхащэрэ Іофтхьабзэхэм, район олимпиадэхэм чанэу ахэлажьэ, спортым пылъ. КІэлэегъаджэхэр кІалэм къыщэтхъух. Гъэсагъэу, сыд фэдэрэ Іоф фэбгъэзагъэми ыгъэцэкІэшъоу, укъэзымыгъэукІытэжьыщт кІэлэеджакІоу, зэфагъэ зыхэлъ ныбжык Гэу алъытэ. Илъэсищ хъугъэу

ар классым ипащэу хадзы. Зэрэщыгугъыхэрэр къегъэшъыпкъэжьы.

Аскэр ицІыкІугьом къыщегъэжьагъэу шахматыр

икІас. Сэнаущыгъэу хэлъым ихэгъэхъон кІэлэегъаджэу Шэуджэн Светэ Іоф дешІэ. Спорт лъэпкъхэм ащыщэу самбэр Аскэр нахь къыхехы. Тренерэу Къуржь Къэплъан ишІуагъэкІэ, я 10-рэ классым ис кІалэм гъэхъагъэхэр ешІых, зэнэкъокъухэм хагъэунэфыкІырэ чІыпІэхэр къащыдехых. КІалэм еджапІэр дышъэ медалькІэ къыухынэу пылъ, игухэлъхэр къыдэхъунэу фэтэІо.

ШХОНЧЫБЭШІЭ Рузан. Сурэтым итыр: Улэпэ гурыт еджапІэм икІэлэеджакІоу Хъуажъ Аскэр.

ЩагъэшІуагъ, щальытагь

2012-рэ илъэсым къалэу артистхэр. Налщык и Къэралыгъо концерт зал Кавказым щыІэ Дунэе ыкІи Урысые Арткомитетым, Урысыем ильэпкъхэм я Ассамблее, творчествэмкІэ Академием апкъ къикІзу мэфэкІ концерт «В кругу друзей» ыІоу щызэхащэгъагъ. Ар АР-м изаслуженнэ артистэу, Адыгеим икъэралыгъо филармоние иорэдыІоу, Урысыем щыпсэурэ лъэпкъхэм я Артиадэ илауреатэу, Кавказым иапшъэрэ музыкальнэ шІухьафтынэу «Золотой микрофон» къызфагъэр илъэс 60 ыкІи итворческэ ІофшІагьэ ильэс 30 зэрэхъугъэм афэгъэхьы- гъо дахэ пхырызыщыгъэу, гъагъ.

жьагъэх Чэчэным, Темыр публикэ колледжэу У. ТхьаыкІи Къыблэ Осетием, Ин- бысымэм ыцІэкІэ щытым гушетием, Къэбэртэе-Бэлъ- орэдкъэІонымкІэ икІэлэкъар Республикэм культу- егъаджэу, лІзужхэр искусст-

Чъэпыогъум и 31-м, цІыф цІэрыІохэр, зэльашІэрэ

МэфэкІ юбилей концертыр шІуфэс фабэкІэ къызэІуихыгъ ыкІи зэрищагъ Бетугьан Ауес. Искусствэм илъэсыбэ хъугъэу хэтхэу, орэдыр щыІэныгээ зыфэхъугъэ артистхэу Сэкурэ Ольгэ, Къырым Иринэ, Зеуш Ауес, Даур Иринэ, Алаудин Эсмурзаевыр (Ингушетиер), Магомед Ясаевыр (Чэчэныр), Нодар Гуцаты (Грузиер), ныбжьык Іэхэм-Осетием къикІыгъэ орэдыІохэр, дунэе зэнэкъокъухэм ялауреатэу, къэбэртэе орэдыІоу Орзэкъо Чэрим, гъэшъошэгъэ Шъхьэбэ- АдыгеимкІэ — Кушъэкъо цэ Сыхьатбый къызыхъу- Симэ ыкІи ежь Шъхьэбэцэ Сыхьатбый хэлэжьагъэх.

Лъэпкъ искусствэм лъэорэдыр зикІэсэ артистэу, ис-Мэфэк Ізэхахьэм хэлэ- кусствэхэмк Іэ Адыгэ рес-

фэкІышхокІэ псэлъэ дэхабэ къыфаГуагъ, ищыГэныгъэ ыкІи итворческэ гьогу гъэхъэгъабэ щыриІэнэу, узынчьэнэу къыфэльэ Гуагъэх. Республикэ зэфэшъхьафхэм ялІыкІохэм щытхъу тхылъхэр, рэзэныгъэ тхыгъэхэр, нэпэеплъ шІухьафтынхэр къыратыгъэх.

Ильэсыбэм къакІоцІ творческэ ыкІи егъэджэн-гъэсэныгъэ Іофышхоу ышІэрэм, дэхагъэр ыкІи шІур емызэшыжьэу зэрипхъырэм апае АР-м изаслуженнэ артистэу Шъхьэбэцэ Сыхьатбый имэфэкІ зэхахьэ Урысыем илъэпкъхэм я Ассоциацие, лъэпкъхэм я Артиадэ рэмкІэ япащэхэр, искусст- вэм фэзыщэу, фэзыпІурэ ыкІи УФ-м гъэсэныгъэмрэ вэ хьасэм Іоф щызыш Іэрэ Шъхьэбэцэ Сыхьатбый имэ- ш Іэныг тэмрэк Іэ и Мини- тырахыгъ.

рэ орэд зэфэшъхьафыбэмкІэ лъагъэкІотагъ. Щыжъынчыгъ ащ бзылъфыгъэ ыкІи хъулъфыгъэ артист мэкъэ гохьыбэ. Ежь Сыхьатбый гушІуагъом ыгу зыкъыригъэІэтыгъэу ахэм адежъыущтыгъ. Ирепертуар щыщ лирическэ орэдхэу «Къашъо, си Адыгей!», «Любимые глаза», «СикІасэм сыкъыдэшъо», зэрэдунай щыцІэрыІоу «Черкеска»

стерствэ ацІэкІэ дышъэ ме-

далэу «Лауреат Артиады народов России» лъэныкъоу

«музыка» зыфиІорэмкІэ

Диплом игъусэу къыфагъэ-

Творческэ мэфэк Іконцер-

тыр зэсэнэхьатэгъу, зэныб-

джэгъу купым гум къикІы-

шъошагъ.

штэу къыдежъыугъ. Джащ фэдэу, орэдыр щы-Іэныгъэ зыфэхъугъэ блащэпсынэ кІалэу Шъхьэбэцэ Сыхьатбый гум къинэжьырэ мэфэкІ дахэ щыфашІыгь, щагъэшІуагъ, щалъытагъ Къэбэртаем. «Шъопсэу,

ткъошхэр!» ятэІо.

зыфиІохэрэр Шъхьэбэцэ

Сыхьатбый къыІохэ зэхьум,

залым Іэгутеом зыкъыщи-

Іэтыгъ, пстэури зэдырагъа-

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

Сурэтыр мэфэкІым щы-

Шъукъеблагъ!

Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ театрэу Цэй Ибрахьимэ ыціэкіэ шытыр Къыблэ Федеральнэ шъолъырым ианахь зэлъашіэрэ профессиональнэ театрэхэм ащыщ. Театрэм гъогу къин къыкlугъ, ау ежь иеу, зыми фэмыдэ гъэпсыкіэ-шіыкіэ иізу непэрэ мафэхэм къэсыгъэу, искусствэм чіыпіэ гъэнэфагъэ шиубытэу Іоф ешіэ.

Льэпкъым иунаеу театрэ иІэныр насыпыгъ. Тэ титеатрэ тыдэкІи щыпсэурэ адыгэхэм зэдыряй. Цыфхэр зэфэзыщэрэ, зэзыпхырэ, шэн-хабзэхэр, гушъхьэлэжьыгъэр, бзэр къэзыухъумэн, къэзыгъэлъэгъон, ахэм ахэзыгъэхьон зылъэкІырэ амылышхоу ар щыт.

Театрэр ия 75-рэ къызэІухыгъо гъэхъэгъэшІухэр иІэхэу къекІолІагъ. Ильэс хъущт зэлъашІэрэ тхакІоу, лъэпкъ драматургиемрэ сценическэ искусствэмрэ льапсэ афэзышІыгъзу, апэрэ театральнэ училищыр Краснодар къыщызэІузыхыгъэу Цэй Ибрахьимэ ыцІэ мыщ зихьырэр. ЦІыфэу ащ фэдиз къин зылъэгъугъэу, илъэпкъ фэлажьагъэм ыцІэ къызэрэтфагъэшъошагъэр тэ тигуап, тегъэгушхо, ащ лъэшэу тыкІэхьопсыщтыгь. БлэкІыгьэ сезоным театрэм Цэй Ибрахьимэ ипьесэу, апэрэ адыгэ пьесэу «Къокlac» зыфиlорэр щыдгъэуцугъ. Ар Межрегиональнэ фестивалэу «Наш Кавказский Меловой круг» зыфиІорэм ианахь спектаклэ дэгъоу альытагь. Тирежиссер ныбжьыкІ у Исуп Тимури игъэкІотыгъэу Іоф ешІэ. Спектаклэу «Аладдин» зыфи-Іорэр ыгъэуцугъахэу еплъынхэ амал республикэм иныбжыыкІэхэм яІ, джы Налщык щыщ драматургэу Елена Хабиулинам ипьесэу «Как дурак разум искал» зыцІэр егъэуцу, шэкІо-

гъу мазэм ыкІэхэм спектаклыр театрэм къыщагъэлъэгъощт. Пьесэр къэбэртэе пшысэ-таурыхъмэ атехыгъэу, гъэшІэгьонэу, адыгэхэм яшэн-хабзэхэр къыриІотыкІэу, кІэракІэу щыт.

БлэкІыгъэ мазэм «Театрэр — кІэлэцІыкІухэм апай» зыфиІорэ Іофтхьабзэ редгъэкІокІыгъ, ар илъэс къэс бжыхьэм ыкІи гъатхэм Мыекъуапэ нэмыкІэу, район гупчэхэри, къуаджэхэри, къутырхэри къызэльиубытэу зэхэтэщэ, сабыйхэм ыкІи кІэлакІэхэм афэгъэхьыгъэу дгъэуцугъэ спектаклэхэр къэтэгъэлъагъох. КІэлэеджакІоу епльыгъэхэм зэдэгущыІэгъухэр адэтэшІых, яшІошІхэр къыраІотыкІых, артистхэм нэ-Іуасэ зафашІы, искусствэм пэблагъэ мэхъух.

Адыгэ театрэмрэ Къэбэртэе театрэмрэ зэкъош коллективхэу, сыдигьокІи зэпэблагьэхэу, ягумэкІхэмкІи, ягушІуагъохэмкІи зэдэгуащэхэу щытых. А охшестоІш мехеІлытышьфег апыль. Театрэм иактерэу Зыхьэ Заур тэ тиреспубликэ щырякІасэу, зэкІэмэ агу рихьырэ спектаклэу «Псэльыхьохэр» Къэбэртэе театрэм мыгъэ щигъэуцугъ, ащ ипэгъокІэу Налщык къикІи режиссерэу Теуцожьыкъо Владимир зэлъаш Гэрэ тырку тхакІоу, драматургэу Азиз Несиным ипьесэ техыгъзу ти Лъэпкъ театрэ спектаклэу «Убей меня, голубчик!»

зыфиІорэр щигьэуцугь, ар фестивалэу «Кубань — театральная-2011» хэлэжьагъ.

Шыф пстэумэ искусствэмкІэ шІуагьэ къафахьыным, агьэгушІонхэм, агу къыдащэеным Лъэпкъ театрэм иартистхэр сыдигъокІи фэхьазырых. Ау джырэ дунаим театрэм Іоф ебгъэшІэныр псынкІэп. Ащ къыхэкІыкІэ театрэм урысыбзэкІэ спектаклэхэри ыгъэуцунхэ фаеу мэхъу. АхэмкІэ тимыльэпкъэгъу цІыфхэм, анахьэу кІэлэцІыкІухэм, альыІэсын ельэкІы, искусствэм кІуачІэу, дэхагъэу, къэбзагъэу хэлъыр агурегъаІо, зэфагъэм фещэх.

ГушІогъошхор, блэкІыгъэ илъэсих-блым афэмыдэу, цІыфчы- медты месты театрэм чыпІэ гъэнэфагъэ щиубыты зэрэхъугъэр ары. Лъэпкъ театрэр культурнэ гупчэ шъыпкъ. Шыфхэр зэрэлъэгъунхэу, зыщагъэпсэфынэу, искусствэм нахь пэблагъэ хъунхэу, адыгэ льэпкъым къыфэтэджырэ Іофыгъохэм агъэгумэкІхэу театрэм къеблагъэх. Тиспектаклэхэм ренэу цІыфхэр ачІэсхэу, ашІогъэшІэгъонхэу, гухахъо хагъуатэу, сценэмкІэ плъэхэу зытльэгъурэм, тэри, театрэм иІофышІэхэр, тэгушІо, нахь едгъэхъоу Іоф тшІэнэу ты-

Творческэ льэныкьомкІэ театрэр зыпыльын, зыльыІэсын фаер бэ, ау зэкІэмэ апшъэр Лъэпкъ театрэм адыгабзэкІэ -е е е мысыпет, не Іши е е фо фэлэжьэн фаер ары. Театрэр зэутэкІырэ къиныгъохэм анахь шъхьаІэр лъэпкъ драматургиер ары. ТиІ тхэкІо цІэрыІохэр ятхыгъэхэр зэрэдунаеу щызэлъашІэхэу, ау драматургиер —

жанрэ къин, ащ сценическэ искусствэм ишапхъэхэр къыдэплъытэхэзэ Іоф дэпшІэн фае. ТитхакІохэр театрэм нахыыбэрэ къычІахьэхэу, режиссерхэм заІуагъакІэу, зэдэлажьэхэмэ, ишІогъэшхо къызэрэкІощтым щэч хэльэп. Титворческэ льэбэкъухэр зыльахъэхэрэм ащыщ сценэри, залыри, тІысыпІэхэри, остыгъэхэри, музыкальнэ аппаратурэри джырэ лъэхъаным ишапхъэхэм зэрадимыштэжьыхэрэр. Ащ къыхэкІыкІэ Адыгэ Республикэм культурэмкІэ и Министерстви и Правительстви, республикэм и ЛІышъхьи сидигъуи анаІэ къыттет, къытфэгумэкІых, ІэпыІэгъу къытфэхъух. БэмышІэу зэхэтхыгъэ Лъэпкъ театрэм иунэ ишІын фежьэнхэу зэрэрахъухьэрэр, льэшэу ащ тегьэгушІо, тегьэгугъэ. Сэ сишІошІыкІэ, а унэр льэпкъ культурэм исаугъэтэу, республикэр зыгъэдэхэрэ Гупчэу адыгэ лъэпкъым иІэшт.

Джа ІэпыІэгъум щыщ Адыгэ Республикэм экономикэ хэхъоныгъэмкІэ ыкІи сатыумкІэ и Министерствэ Адыгэ Республикэм итеатральнэ ІофышІэхэм я Союз ипроектэу «Урысыер — зэдытиун» зыфи Горэм изэш Гохын дыхэльытагьэу сомэ 1000 000-у къыфитІупщыгъэр. Проектыр Санкт-Петербург Іоныгъом и 15-м къыщегъэжьагъэу и 17-м нэс щырекІокІыгъ. А мафэхэм спектаклитІу къэдгъэлъэгъуагъ («Тартюф», «Псэльыхьохэр»), «Іанэ хъурае» щызэхэтщагъ, адыгэу Санкт-Петербург щыпсэухэрэм заГудгъэкГагъ, гущы-Іэгъу тызэфэхъугъ, ныдэлъфыбзэр, адыгэ мэкъамэхэр, шэнзекІуакІэхэр зэралъыдгъэІэсыгъэр лъэшэу ягопагъ. Ау анахьэу а мафэр гушІогьошхо зыфэхъугъэхэр кІэлэегъаджэхэу, непэ къызнэсыгъэм театральнэ академием Іоф щызышІэхэу, тиадыгэ студие зыгъэсагъэу, зыпсыхьагъэхэр ары. Къахэщэу ягуапэу, гукъэкІыжь нэфэу агу илъхэм агъэфабэхэу, джы къызнэсыгъэм ащымыгъупшагъэхэу къапэгъокІыгъэх. Илъэс 36-кІэ узэкІэІэбэжьмэ, адыгэ студиеу актер сэнэхьатыр Ленинград щызэзыгъэгъотыгъэхэр еджап Эм иректор ригъэблэгъагъэх. Ащ лъэпкъ студиехэм яегъэджэнкІэ амалэу щы-Іэхэм ыкІи нэмыкІ Іофыгъохэм щатегущыІагъэх.

Театрэм и Іофыш Іэхэр агухэр Іэтыгъэхэу, тамэхэр къагокІагъэхэу Санкт-Петербург къызикІыжьыгъэхэр тхьамэфитІу нахь мыхьоу Москва дэт «Театр Наций» зыфиІоу Евгений Мироновыр зипащэм Адыгэ Республикэм культурэмкІэ и Министерствэрэ титеатрэрэ кІэщакІо зыфэхъугъэхэ семинар щырекІокІыгъ. Ащ зэлъашІэрэ театральнэ ІофышІэшхоу Олег Лоевскэм режиссерищ ыкІи сценическэ движениемрэ бзэмрэкІэ кІэлэегъэджитІу игъусэхэу игъэктотыгъзу респуоликзм иар тистхэм Іоф адишІагъ. Актер сэнэхьатымкІэ апсыхьагъэх, ятворческэ гульытэ-зэхашІэ зырагьэушьомбгъугъ. Титеатрэ ипащэхэмрэ режиссерхэмрэ тапэкІэ Іоф зэдашІэнэу зэгурыІуагъэх. Театрэм ия 75-рэ илъэс Іоф-

шІэгъу гъатхэм хэдгъэунэфыкІыщт. Тикъарыуи, тиакъыли, тисэнаущыгъи ташъхьамысэу а мэфэкІыр дахэу, кІэракІэу зэрэхъущтым зэкІэ театрэм иІофышІэхэр пыльых.

Театрэр шІу зыльэгъухэу тызфэлэжьэрэ зрительхэм сыдигъуи тяжэ. Шъукъеблагъ!

КЪУИЖЪ Нэфсэт. Льэпкъ театрэм литературнэ ІофхэмкІэ ипащ.

Зэхэзыщагьэхэр:

Адыгэ Республикэм лъэпкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряІэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет Адресыр: ур.Крестьянскэр, 236

> Редактор шъхьаІэр ДЭРБЭ ТИМУР

Редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэр мэщліэкъо

Саид

Редактор шъхьаІэм игуадзэр – пшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр ХЪУРМЭ Хъусен

Редакциер зыдэщыІэр: 385000,

къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр,

Телефонхэр: приемнэр:

52-16-79, редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44,

редактор гуадзэрпшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр: 52-16-77.

E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьатыгъэр:

Урысые Федерацием хэутын ІофхэмкІэ, телерадиокъэтынхэмкІэ ыкІи зэлъы-ІэсыкІэ амалхэмкІэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ -и гъэ ІорышІапІ, зэраушыхьатыгъэ номерыр

ПИ №ТУ23-00916 Зыщыхаутырэр

OAO-y «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

> Пчъагъэр 5007 Индексхэр 52161 52162

> > Зак. 3306

Хэутыным узщыкІэтхэнэу щыт уахътэр Сыхьатыр 18.00 ЗыщыкІэтхэгъэхэ уахътэр Сыхьатыр 18.00

АДЫГЭ-АБХЪАЗ КУЛЬТУРЭМ ИФЕСТИВАЛЬ ИПЭГЪОКІ

Тиорэди, тикъашъуи тызэфащэ

– Адыгэхэмрэ абхъазхэмрэ ялъэпкъ искусствэ зэпэблагь, — къе Іуатэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо орэдыІо-къэшъокІо ансамблэу «Ислъамыем» ихудожественнэ пащэу, фестивалым изэхэщак Іомэ ащышэу Нэхэе Аслъан. — Илъэсыбэ хъугъэу тызэлъэкІо, концертхэр тызэгъусэу къэтэтых. Фе-

Адыгэ-абхъаз культурэм ифестиваль шэкіогъум и 14 — 15-м Мыекъуапэ щыкіощт. Урысыем, Адыге-им, Къэрэщэе-Щэрджэсым янароднэ артистэу, композитор цІэрыюу Нэхэе Аслъан зэлъэпкъэгъухэм язэхахьэ фэгъэхьыгъэу гущы-Іэгъу тыфэхъугъ.

стивальхэр нахьыбэрэ зэхэтщэнхэ фаеу сэ-

- · «Ислъамыер» мыгъэ Абхъазым щыіагъ, зэкъошныгъэм игъэпытэн ехьыліэгъэ зэхахьэмэ ахэлэжьагъ. «Абхъазым искусствэхэмкІэ изаслуженнэ Іофышіэшху» зыфиіорэ щытхъуціэр къызэрэпфаусыгъэм тыщыгъуаз.
- Къош республикэм тиискусствэ щагъэльапІэ, нахыбэрэ тызэІукІэ зэрашІоигьор къытаГо. АР-м ифилармоние щызэхэтщэщт фестивалым Абхъазым и Къэралыгъо орэдыІо-къэшъокІо ансамблэ хэлэжьэщт, художественнэ пащэр Василий Царгуш. Абхъазхэм ятарихъ, шэн-хабзэхэр къытфаІотэщтых.

«Ислъамыери» пчыхьэзэхахьэм щытлъэгъущт.

- Аслъан, «Ислъамыем» игухэлъ благъэхэр къытапіо тшіоигъу.
- Фестивалым ыуж Адыгэкъалэ концерт къыщыттыщт. «Бзыикъо заом» техыгъэ оперэм Іоф дэтэшІэ. Краснодар, Налщык, Щэрджэскъалэ апэрэ адыгэ оперэр къащыдгъэлъэгъощт. Композиторэу, Адыгэ Республикэм инароднэ артистэу Гъонэжьыкъо Аскэр июбилей пчыхьэзэхахьэу Мыекъуапэ щыкІощтым тыхэлэжьэщт, нэмыкІ зэхахьэмэ зафэтэгъэхьазыры.
- Мы илъэсым «Ислъамыер» Лондон щы агъ. Олимпиадэ джэгунхэм якультурнэ Іофыгъомэ ахэлэжьагъ, щытхъоу фаlуагъэр макlэп. Шъачэ...
- Шъачэ 2014-рэ илъэсым Олимпиадэ джэгунхэу щыІэщтхэм япэгъокІэу концертхэм тахэлажьэ. Адыгэмэ яльэпкъ искусствэ дунаим нахьышІоу щядгъашІэ тшІоигъу.
- ШъуигухэлъышІухэр Тхьэм къыжъудегъэхъух.
- Тхьауегъэпсэу. Сурэтым итыр: Нэхэе Аслъан.

ИСКУССТВЭМРЭ КІЭЛЭЦІЫКУХЭМРЭ

Тикъушъхьэхэр, Адыгеир...

Тыкъэзыуцухьэрэ дунаим икъэухъумэн пылъ гупчэу «НАБУ-Кавказыр» кіэщакіо фэхъуи, кіэлэціыкіумэ апае зэнэкъокъу гъэшіэгъон Адыгэ Республикэм щызэхащагъ. Сурэт зышіырэ кіэлэеджакіомэ яіэпэІэсэныгъэ къагъэлъэгъоным фэші купиплізу агощыгъэх.

Гъэсэныгъэмрэ шІэныгъэмрэ, чІыопсым, тикъушъхьэхэм, нэмыкІхэм афэгъэхьыгъэ сурэтхэм узыІэпащэ. «Мыхэр сэры зикъушъхьэхэр» зыфиІорэ сурэтхэр кІэлэеджакІомэ гъэшІэгъонэу ашіыгьэх. Быжь Артур исурэт зэхэщакІомэ къыхагъэщыгъ. Артем Кисьян исурэт зэригъэпсыгъэри тыгу рихьыгъ. «Си Адыгей» — джары ар иІофшІагъэ зэреджагъэр. Анна Пономаренкэм Лэгьо-Накъэ идэхагьэ сурэткІэ къеІуатэ.

Гупчэу «НАБУ-Кавказым» ипащэу Светлана Дерзиян зэфэхьысыжь зэхахьэу тиреспубликэ и Лъэпкъ музей щык Іуагъэм къызэрэщиГуагъэу, кГэлэеджакГо пэпчъ ишГэныгъэ къыгъэлъагъозэ, Адыгеим идэхагъэ ІупкІэу къыриІотыкІы шІоигъуагъ. Къунэ Марат, ЕльэшІы Мадинэ, Ешэ Миланэ, Шорэ Алибек, Бзэджэжъыкъо Дамир, Бгъошэ Джэнэт,

мыкІхэм щытхъу тхылъхэр, нэмыкІ шІухьафтынхэр афашІыгъэх.

КІэлэеджэкІо 220-рэ зэнэкъокъум хэлэжьагъ. ЗэхэщакІомэ къыхахыгъэ сурэт анахь

Анна Пономаренкэм, Дарья Козловам, нэ- гъэш Гэгьонхэр Лъэпкъ музеим къыщагъэ-

Сурэтым итхэр: зэнэкъокъум чанэу хэлэжьэгьэ кІэлэцІыкІухэр.

ФУТБОЛ. УРЫСЫЕМ ИЗЭНЭКЪОКЪУ

«Зэкъошныгъэр» шэкІогъум и 16-м ешІэщт

Урысыем футболымкіэ изэнэкъокъу хэлэжьэрэ командэхэу ятіонэрэ купым хэтхэм шэкіогъум и 7-м зичэзыу ешІэгъухэр яІагъэх. Мыекъопэ «Зэкъошныгъэр» тикъалэ «Дагдизелым» щыlукlэнэу щытыгъ.

Лъэшэу къызэрещхырэм, ешІапІэм псыр зэриуцуагъэм къахэкІ у командэхэм футбол зэІукІэгъур зэдыряІагъэп. ШэкІогъум и 16-м Мыекъуапэ щызэдеш Іэнхэу пэшІорыгъэшъэу зэзэгъыгъэх.

ЕшІэгъухэм якІэуххэр

«Торпедо» — «Энергия» 3:2, «Черноморец» **щыкъу»** — 0:1, «Олим- ермэлхьаблэмэ къыдахыгъ.

пия» — «Славянский» — 0:1, «Волгарь» — «Биолог» -3:1, «Таганрог» — «Алания-Д» — 2:1, КТГ — «Астрахань» — 3:3.

«Торпедэм» 0:2-у «Энергиер» къытекІозэ, я 88-рэ такъикъым пчъагъэр 2:2 хъугъэ. ЕшІэгъу уахътэр заухым, судьям такъикъ заулэ къафыхигъэхъуагъ, ащ къыкІоцІ «Торпедэм» щешІэрэ Э. Егизаровым къэлапчъэм «**Митос**» — **3:2, СКА** — «**Мэ**- Іэгуаор дидзи, 3:2-у текІоныгъэр

«Астрахань» ешІэгъур дэгьоу ригъажьи, 2:0-у КТГ-м текІозэ, ежь икъэлапчъэ Іэгоуищ къышІудадзагъ. Ау инасып къыхьи, аужырэ такъикъым пчъагъэр 3:3 ышІын ылъэкІыгъагъ.

Новороссийскэ щыкІогъэ ешІэгъуми уеплъынкІэ гъэшІэгъо-

ЧІыпІэу зыдэщытхэр

- 1. «Черноморец» 42
- 2. «Ангушт» 38 3. «Торпедо» — 37
- 4. «Астрахань» 36
- 5. «Мэщыкъу» 32

- 6. «Славянский» 32
- 7. «Алания-Д» 31
- 8. «Дагдизель» 31 9. «Таганрог» 28
- 10. «Биолог» 27
- 11. «Энергия» 25
- 12. «Митос» 25
- 13. «Зэкъошныгъ» 19
- 14. KTF 19
- 15. «Олимпия» 16
- 16. «Волгарь» 12
- 17. CKA 9

ШэкІогъум и 12-м «Зэкъошныгьэр» псэупІэу Прогрессым щы-ІукІэшт чІыпІэ командэу «Биологым». А мафэм илъэс зэнэкъокъур ятІонэрэ купым щаухыщт.

НэкІубгьор зыгьэхьазырыгьэр ЕМТІЫЛЪ Нурбый.